

حضرت سلطان باہو رحمۃ اللہ

سلطان العارفین حضرت سلطان باہو رحمۃ اللہ 1631ء میں شورکوٹ دے نیڑے اک پنڈتہرگاں وچ اک درویش بازید مجید دے گھر پیدا ہوئے۔ سلطان باہو رحمۃ اللہ دی والدہ داناں بی بی راستی سی، جس نے سلطان باہو رحمۃ اللہ دی تعلیم تے تربیت سوہنے ڈھنگ نال ایس طرحاں کیتی پئی اوہناں نوں تعلیم حاصل کرن لئی کے اکتب وچ داخل ہون دی لوڑ نہ رہی۔ صرف روحانی فیض حاصل کرن واسطے پہلے حبیب اللہ قادری دے مرید ہوئے، فیروزئی جا کے پیر عبدالرحمن دہلوی دی صحبت وچ روہ کے روحانی منزلاں طے کیتیاں۔

اوہناں نے واہی نیجی دا پیشہ اپنایا۔ آپ فارسی تے عربی دے وی آپے عالم سن۔ پنجابی وچ آپ دے ایہاں ملدے نیں۔ جیڑے ی حرنی دی ہیئت وچ لکھے گئے نیں۔ ایہو ایہاں آپ دی شہرت تے مقبولیت دا سبب نیں۔

آپ نے دین اسلام دی تبلیغ نوں حیاتی دامن بنایا تے ہزاراں غیر مسلمان نوں مسلمان کیتا۔ آپ نے 1697ء نوں وفات پائی۔ تحصیل شورکوٹ دے پنڈتہ گڑھ مہاراجہ راج وچ آپ دا مزار روحانیت دا مرکز اے۔

”ایہاں سلطان باہو رحمۃ اللہ“ پہلی واری 1891ء وچ شائع ہوئے۔ ایہدے وچ ہر بند دے چار چار مصرعے نیں۔ ہر بند حروف ابجد دے تریہہ 30 حرفاں وچوں کے نہ کے حرف نال شروع ہوندا اے۔ ایس لئی ایہناں نوں سی حرنی آکھیا جاند اے۔ آپ دے کلام وچ سوز، سرستی معرفت تے موسیقی موجود اے۔ آپ نے پنجابی شاعری وچ مرشد دے تصور نوں سوہنے انداز وچ پیش کیتا۔ انسان نال محبت تے خدا نال عشق آپ دے کلام دا امتیازی نشان اے۔ ایس توں آڈ آپ دا کلام بلند ہمتی، دنیا توں نفرت تے صوفیانہ مسائل نال بھریا ہو یا اے۔ آپ دیاں فارسی کتاباں دی تعداد 140 دے لگ بھگ دسی جاندی اے۔

ایہاں

الف: اللہ چھپے دی بوٹی میرے من وچ مرشد لائی ہو
فہی اثبات دا پانی ملیں ہر رگے ہر جاکی ہو
اند دی بوٹی نٹک پچایا جاں پھلن پر آئی ہو
جیوے مرشد کامل باہو جیہیں ایہہ بوٹی لائی ہو

.....o.....

ج: جو دم غافل سو دم کافر سانوں مرشد ایہہ پڑھایا ہو
سینیا سخن سمیاں کھل اکھیں، آساں چت مولا ول لایا ہو
کیٹی جان حوالے رب دے، آساں ایسا عشق کمایا ہو
مرن تھیں آئے مر گئے ہاؤ تاں مطلب نوں پایا ہو

د: دل دریا سمندروں ڈونگھے کون دلاں دیاں جانے ہو
وہے بیڑے وہے جھیرے وہے وٹھ مہانے ہو
چوداں طبق ہلے دے اندر تنہا وانگوں تانے ہو
جو دل دا محرم ہووے ہاہو سوئی رب پہچانے ہو

.....○.....

ن: نال کسنگی سنگ نہ کریے، گل نوں لاج نہ لایے ہو
تھے تریوز مول نہ ہوندے، توڑے توڑے مکے لے جاپے ہو
کاتواں دے بچے ہنس نہ تھیندے، توڑے موتی چوگ پنگایے ہو
کوڑے کھوہ نہ بٹھے ہوندے ہاہو توڑے مٹاں گرو پاپے ہو

.....○.....